AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Nejvyšší soud povede příštích deset let předseda JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.

JUDr. Aleš Kolář: Nestačí, aby soudce rozhodoval jen na základě „holého práva“, chce to mít i zdravý úsudek

Budovu Nejvyššího soudu čeká v příštích měsících výměna nebo repase přibližně 400 historických oken, dveří a dalších fasádních výplní

Nové křídlo budovy Nejvyššího soudu získalo stříbrné ocenění v soutěži Stavba roku Jihomoravského kraje 2019

ppor. Radovan Kotoulek, velitel justiční stráže: Naše práce nám umožňuje denně potkávat zajímavé lidi

ÚVODNÍ SLOVO
předsedy Nejvyššího soudu

Všechno je jednou poprvé. A tak mám nyní poprvé tu čest psát úvodník do nového čísla AEQUITAS. Vidím v tom hned několik šťastných souvislostí. Soudci a soudy, celá justiční soustava, jsou tady pro lidi, jsme službou veřejnosti. Jestliže chceme budovat důvěryhodnou justici, musíme být proto s lidmi v neustálém kontaktu, komunikovat s nimi a ukazovat jim, že stejně jako naše rozhodnutí nejsme ani my sami odtrženi od reality všedních dní. AEQUITAS se mi proto líbil už od svého počátku v roce 2017 jako projekt, který má lehčí magazínovou formou ukázat přívětivější tvář naší instituce. Už pro jeho historicky druhé číslo 2/2017 mě redakce požádala o rozhovor, který nedávno řada médií citovala, použila z něj i fotografie, včetně soukromých. Mám proto s tímto čtvrtletníkem také osobní dobrou zkušenost.

Snad jsem už v prvních dnech a týdnech ve své nové funkci dal dostatečně veřejnosti najevo, jak důležitá je pro mě komunikace a otevřenost Nejvyššího soudu. Přiznám se, že když jsem bezprostředně po svém jmenování ochotně slíbil novinářům první rozhovory, netušil jsem, kolik jich nakonec dohromady bude. Dokonce jsme s tiskovým mluvčím soudu museli nastavit jakousi týdenní kvótu – něco ve smyslu „tři rozhovory týdně a dost“ – abych se vůbec mohl věnovat také seznamování se s úřadem, s jeho rozličnými agendami a také s konkrétními lidmi, kteří stojí za jejich vyřizováním. Z některých zaměstnanců soudu, s nimiž jsem se doposud setkával pouze na chodbách, neznal je všechny ani jménem, ani podle pracovního zařazení, se najednou stali mí nejužší spolupracovníci. Samozřejmě mám, a budu mít stále na svém pracovním stole také věci, o kterých musím v přiměřené době rozhodovat ve svém senátu. Tím, že jsem se poprvé v životě stal soudním funkcionářem, jsem nepřestal být soudcem.

Snad četné rozhovory, které jsem v prvních týdnech z pozice předsedy Nejvyššího soudu poskytnul médiím, setkání se soudci a zaměstnanci Nejvyššího soudu, pracovní schůzky se zástupci dalších soudů a justičních složek a také s mnoha dalšími lidmi, odpověděly všem na otázky, jaké mám priority, kam chci Nejvyšší soud a soudnictví v České republice směřovat, jak důležitá je pro mě například také mezinárodní spolupráce v dnešním globalizovaném světě.

Úvodní představení máme tedy už za sebou. Nyní mi dovolte, abych o svých plánech nejen hovořil, ale ukázal, že na nich umím usilovně pracovat a udělat vše proto, abych je i splnil. Ano, v mnoha oblastech to bude to pověstné „poprvé“, ale já rád přijímám nové výzvy a nestydím se následně veřejně vystoupit a požádat, aby mi veřejnost vystavila za mé počínání účet.

JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.
předseda Nejvyššího soudu

Foto na titulní straně: JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., nově jmenovaný předseda Nejvyššího soudu, se již zabydlel ve své pracovně, kterou převzal po svém předchůdci prof. JUDr. Pavlu Šámalovi, Ph.D.

ROZHOVOR
ALEŠ KOLÁŘ

Nestačí, aby soudce rozhodoval jen na základě „holého práva“, chce to mít i zdravý úsudek

JUDr. Aleš Kolář

KRÁTKÉ SEZNÁMENÍ

JUDr. Aleš Kolář (*1974)
V roce 1997 absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze

1997 – 2000
justiční čekatel u Krajského soudu v Českých Budějovicích

2001 – 2006
předseda senátu Okresního soudu v Českých Budějovicích

2004 – 2006
člen Soudcovské rady Okresního soudu v Českých Budějovicích

2007 – 2011
soudce odvolacího senátu Krajského soudu v Českých Budějovicích (od ledna 2005 až do června 2006 stáž)

2011 – 2020
předseda senátu Krajského soudu v Českých Budějovicích

Od 1. 4. 2020 soudce trestního kolegia Nejvyššího soudu

Jaká byla Vaše cesta na Nejvyšší soud? Sehrálo roli také to, že mezi dvaadvaceti soudci trestního kolegia Nejvyššího soudu působí už delší dobu jiní tři původem českobudějovičtí soudci Jan Bláha, Pavel Šilhavecký a Vladimír Veselý? To oni na Vás upozornili vedení Nejvyššího soudu?

Myslím, že ne… I když byli Jan Bláha, Vladimír Veselý a Pavel Šilhavecký mými školiteli v době mé čekatelské praxe na Krajském soudě v Českých Budějovicích, v nějakém zásadním kontaktu jsme už delší dobu nebyli. Naše setkání se po jejich odchodu na Nejvyšší soud v zásadě omezila jen na náhodná setkání v ulicích Českých Budějovic, případně při některých společenských setkáních v rámci justice. Z nich bych vyzdvihl zejména jejich příležitostné návštěvy na fotbalových a volejbalových turnajích mezi budějovickým, hradeckým, brněnským a plzeňským soudem, což byla velmi příjemná sportovní a společenská akce, která mezi uvedenými soudy fungovala léta a kterou mimochodem Jan Bláha a Vladimír Veselý pomáhali organizovat, než přešli v letech 2002 a 2003 postupně do Brna. Shodou okolností jsem po nich tuto organizaci za krajský soud převzal a na tyto turnaje jsem je pak za náš soud rád zval.

S nabídkou stáže na Nejvyšším soudu mě oslovil přímo předseda trestního kolegia František Púry. Ten se za Nejvyšší soud účastnil krajských gremiálních porad trestních soudců v Českých Budějovicích, které jsem v roce 2015 na našem krajském soudě po určité odmlce znovu zorganizoval. Předpokládám, že tak jsem se asi dostal i do jeho povědomí.

Takže bývalí českobudějovičtí soudci mohli být naopak překvapeni, že si Vás předseda kolegia sám takto našel.

Myslím si, že mohli být do určité míry překvapeni, když se dověděli, že mám do Brna nastoupit od dubna roku 2019 na stáž. Na druhou stranu… oni se společně s doktorem Františkem Púrym gremiálních porad našeho krajského soudu účastnili. Já jsem tehdy upřímně nepředpokládal, že by mě právě oni mohli navrhovat za svého budoucího kolegu, neboť jsem stále ve vztahu k nim vnímal to, že tito soudci byli z pozice mých odvolacích senátů někdy přísnými „učiteli“. Nechci to dramatizovat, ale jako mladý soudce jsem kvůli tomu zažil občas i bezesnou noc... a myslím, že nejsem sám. Jsem ale také přesvědčen, že díky této „přísnosti“ jsou nyní mnozí z čekatelů českobudějovického krajského soudu z té doby, kteří pak přešli jako soudci na trestní úsek, kvalitními soudci. Hodně nás toho naučili.

Koho byste ještě ze svých tehdejších školitelů, a možná i vzorů, rád ještě zmínil?

Určitě bych při této příležitosti rád poděkoval Jiřímu Trnkovi a Stanislavu Žížalovi z mého odvolacího senátu v Českých Budějovicích. To jsou kolegové, kteří mě do té, jak my říkáme, „odvolačky“, vzali a tam se o mě jako mladšího kolegu profesně, ale i lidsky, starali. Ono to je v zásadě logické, jsem přece jen o generaci mladší než oni. Oni byli, a jsou, ve své práci nesporní profesionálové, kteří mě nejen naučili v nové pozici soudit, ale naučili mě dát rozhodování i takový lidský, přirozený rozměr. Naučili mě dívat se na konkrétní trestní věc z určitého širšího pohledu. To je myslím pro naši práci velmi důležité, protože nic není tak černobílé, jak to může vypadat. I díky nim jsem pochopil, že nestačí znát jen „holé právo“, ale chce to mít i zdravý úsudek. Ten jsem mimo jiné doufám správně odkoukal právě od těchto dvou.

Jak byste vůbec popsal celé své působení u soudu, odkud jste do Brna přišel, tedy u Krajského soudu v Českých Budějovicích?

Když se zpětně podívám na mé působení u Krajského soudu v Českých Budějovicích a následný přechod k Nejvyššímu soudu, pak z toho pohledu je pro mě zásadní moment to, že jsem v roce 2010 přešel na krajském soudu do agendy prvního stupně. Do té doby jsem na krajském soudu pět let působil na odvolacím oddělení. Ta agenda mi profesně naprosto vyhovovala, jenže tenkrát jsem musel po odchodu starších kolegů do důchodu jako nejmladší soudce na trestním úseku jít na jejich místo, tedy soudit to nejtěžší, co z mého tehdejšího pohledu v trestním soudnictví existovalo…vraždy, závažnou násilnou a drogovou kriminalitu, kuplířství, hospodářskou kriminalitu a další. Z této změny jsem měl tenkrát docela obavy, a to jak profesní, tak i osobní. Dokonce si vzpomínám, že když jsem se v roce 2006 po předchozí stáži u krajského soudu přihlásil do konkurzu, tak jsem se opakovaně dotazoval, zda dělám konkurz na pozici odvolacího soudce… Dnes to vidím jinak a beru to jako velkou zkušenost a vůbec těch let, které jsem v této pozici strávil, nelituju a myslím, že by si tím měl projít každý trestní soudce. Získal jsem tím velké zkušenosti a přispělo to i k tomu, že když jsem se po necelých pěti letech vrátil do odvolací agendy krajského soudu, rozhodl jsem se, že si vezmu na starost vedení evidenčního senátu a že z této pozice obnovím pořádání gremiálních porad, které sice měly v Českých Budějovicích dlouholetou tradici, řadu let se tam ale již nekonaly.

Bylo těžké obnovit po těch letech tuto tradici?

Měl jsem do toho velkou chuť a navíc mi v tom moji kolegové svými příspěvky hodně pomohli. Generace soudců, ve které jsem profesně vyrostl, měla ty původní „gremiálky“ ráda a myslím, že i většina soudců z celého našeho kraje na tyto porady ráda

jezdila. Neříkám, že jsme tam všichni odborně přispívali, od toho tam byly ty „váhové kapacity“, kterým jsme rádi naslouchali, ať už se jednalo o naše soudce nebo kolegy z vrchního a Nejvyššího soudu. Musím říci, že jednací sál, známá „devadesát šestka“ u Krajského soudu v Českých Budějovicích, byla vždycky plná. To mě motivovalo. A nejen z profesního hlediska. Mělo to samozřejmě i profesně-společenský dopad, setkávání s kolegy, které nemáte moc jinak šanci potkat. Řadu let jsem neviděl třeba ty, se kterými jsem absolvoval čekatelskou praxi, na kterou také rád vzpomínám. Bylo nás deset čekatelů v ročníku a po justičních zkouškách jsme se rozprchli po celém kraji.

Prošel jste si všemi stupni, co říkáte na to, že například bývalý předseda Nejvyššího soudu prof. Pavel Šámal, ale i prezidentka Soudcovské unie Daniela Zemanová, kritizují soudce za to, že píší odůvodnění svých rozhodnutí pro nadřízenou instanci a ne srozumitelně pro účastníky řízení, v trestním řízení konkrétně pro obviněné. Jak těžké je napsat rozhodnutí tak jednoduše, aby bylo srozumitelné obviněným, a zároveň odborně uspělo u nadřízené soudní instance?

Mám to nastaveno jinak, takhle nad odůvodněním neuvažuju, i když jako soudce spíše inklinuji k jazykově a stylisticky jednodušším a srozumitelnějším odůvodněním rozhodnutí, pokud mám odpovědět na vaši otázku. Mám svůj styl, který si držím už od začátku své soudcovské praxe. Myslím, že má rozhodnutí psaná před deseti, patnácti, lety, budou velmi podobná těm dnešním. Vždy jsem měl ale trochu pocit, že charakter a styl mých rozhodnutí, myslím těch z doby před příchodem na Nejvyšší soud, jakoby vyplýval z toho, že jsem ze svého pohledu neměl vždy dostatek času na odůvodnění rozhodnutí tak, jak bych si jako právník představoval. Spíše jsem byl, minimálně jsem to tak cítil, v určitém časovém presu, který mi nedovolil napsat vše, co bych chtěl. Nyní, možná naivně, doufám, že snad u Nejvyššího soudu se mi tohoto pocitu povede zbavit, a to třeba i díky pomoci asistentů, kteří mi – věřím – v tomto ohledu mohou výrazně pomoci a já tak budu mít čas a prostor podílet se na takové podobě rozhodnutí a jeho odůvodnění, jaký bych si představoval. Zatím se o to snažím za využití asistenta Filipa Mazla, který mi byl přidělen po profesoru Pavlu Šámalovi.

Když se ale vrátím k vaší otázce, pak musím připustit, že někdy se z některých rozhodnutí a jejich odůvodnění dělá až příliš věda, takže pak tato rozhodnutí nemusí jednoznačně pochopit nejen účastníci řízení, ale ani soudci na nižším stupni. Na straně druhé, a trochu z jiného úhlu pohledu, si ale vzpomínám na situace, kdy jsme v minulosti s kolegy v některých trestních věcech, které byly nebo mohly být „na hraně“, čekali po podání dovolání nebo stížnosti pro porušení zákona na právě tato „vědecká“ rozhodnutí

Nejvyššího soudu. Mělo a má to však svoje úskalí, neboť v zásadě základní podmínkou pro to, aby se Nejvyšší soud například v rámci své dovolací agendy vyjádřil k nějakému zásadnímu problému, je ta, že dovolatel musí prostřednictvím svého obhájce použít ten správný dovolací důvod a jeho zdůvodnění, a to se vždycky nepodaří. Pokud dovolatel správný dovolací důvod, jak se říká, „netrefí“, nemusí se s těmi jinak spornými otázkami příslušný senát Nejvyššího soudu vůbec zaobírat. Z tohoto pohledu jsme opravdu někdy naivně čekali, jak to dopadne u Nejvyššího soudu a ono to kvůli (ne)argumentaci obhájce vlastně vůbec „nedopadlo“.

U Krajského soudu v Českých Budějovicích jste byl zvyklý spolupracovat s asistenty jak intenzivně?

Spolupracovat s asistentem, tak úzce, jako u Nejvyššího soudu, to je pro mě naprosto nová situace. Asistenty jsme na krajském soudě samozřejmě měli, ale zpravidla to byli z hlediska trestního úseku jeden, dva asistenti, na celé oddělení, kteří vypomáhali místopředsedovi soudu a navíc vykonávali činnosti v kompetenci vyššího soudního úředníka nebo soudního tajemníka. Na Nejvyšším soudu je to jiné a já se tak na spolupráci s asistenty opravdu těším. Do této chvíle, na stáži, kde asistenta k dispozici nemáte, jsem si rok dělal všechno sám, což určitě nebyla komfortní situace. Spisy si musíte sám připravit, prolustrovat,

načíst, reagovat na podání stran, připravit rozhodnutí do senátu, po rozhodnutí pak napsat jeho odůvodnění a následně spis předložit kanceláři se závěrečným referátem. Kriticky, sebekriticky, přiznávám, že kdybych uměl psát na klávesnici všemi deseti, budu asi rychlejší a nebudu si tolik ztěžovat. Ale neumím to, nejde mi to.

Ještě před naším rozhovorem jste na sebe dokonce prozradil, že jste zvyklý rozhodnutí spíše diktovat. Vybavuje se mi proto scéna z filmu Marečku, podejte mi pero. Také jste se u toho diktování procházel?

Umím to. (úsměv) U některých rozhodnutí, třeba rozhodnutí v rámci stížnostního řízení u krajského soudu o vazbách, rozhodnutí ve vykonávacím řízení, ale i celou řadu rozsudků, jsem diktát odůvodnění těchto rozhodnutí doslova prochodil.

Co říkáte na průměrnou délku dovolacího řízení u Nejvyššího soudu, 45 dnů?

Tento časový údaj jsem sám zjistil až loni na podzim na mezinárodní konferenci spolupořádané Nejvyšším soudem v sídle Senátu, když jej takto prezentoval prof. Pavel Šámal. Ta doba mě překvapila a myslím bez afektu, že je fascinující, zejména při konfrontaci s tím, jaké jsou tyto lhůty v jiných zemích. Netušil jsem to. Od té chvíle pozorněji sleduji lhůty i ve svých trestních věcech (úsměv) a věcech mých kolegů a v tomto ohledu mě zarazilo, že za měsíce březen a duben, kdy jsme kvůli pandemii koronaviru hodně pracovali ze svých domovů, se nám podařilo vykázat obdobný počet skončených věcí, jako v době před touto pandemií. Dokonce snad všem soudcům klesl počet nevyřízených věcí. *(Pozn. AEQUITAS: koronavirová krize znamenala v březnu a dubnu i menší počet doručených dovolání na Nejvyšší soud)*. Takže jsem se přistihnul, že délku řízení opravdu sledují více, než kdy v minulosti. A když to znovu srovnám obecně s délkou řízení v zahraničí, je to obdivuhodné a bylo dobře, že to konference v Senátu mohla dát na vědomí širší veřejnosti, která to třeba i ocení.

Chtěl jste být vždycky soudcem?

Údajně ano. Prý už odmalička, říká rodina. Já si to upřímně nepamatuju, i když ke studiu práv jsem inklinoval minimálně od gymnázia. Určitě ale vím, že jsem zásadněji zvažoval kariéru soudce až na vysoké škole. Zároveň jsem ale také přemýšlel o advokacii, ke které jsem měl v jednu chvíli možná nakročeno i blíž. Po vysoké škole jsem byl ale dva měsíce se spolužáky z gymnázia ve Spojených státech amerických. Rychle to tam uteklo, a když jsem přiletěl domů, tak tady na mě čekal dopis, že jsem přijat na pozici justičního čekatele. Nechtělo se mi najednou vracet do Prahy, takže jsem nastoupil doma jako justiční čekatel a dnes jsem rád, že to tak dopadlo. Pomohla mi v tom i rodina, která mě přesvědčila, že by to mohlo být – i vzhledem k mé povaze – dobré povolání. Zvláště se angažovala moje teta, profesorka češtiny na gymnáziu, s tou jsme to vždy hodně rozebírali.

Každý soudce má jistě kauzy, které si dlouho pamatuje. A také mnozí vzpomínají na první věci, které rozhodovali. Jaké případy se vybavují Vám?

Ne, že bych byl specialistou na dopravní nehody, ale na začátku své soudcovské kariéry jsem ve věcech dopravních nehod často rozhodoval. Vybavují se mi tehdy, když jedu po silnici, kde se tyto, zejména tragické, nehody staly. Zůstávají tam mnohdy pomníčky, mnoho let udržované. Pak se k těm případům v duchu vracím a věřte mi, že ani dnes se na takovém místě necítím v úplné pohodě. Vybavují se mi kompletně se vším, co jsem viděl ve spisu.

Byla Vám v minulosti někdy přidělena jakákoli jiná specializace? Pokud ne, jaká by Vám byla nejbližší?

Specializace mě zatím v profesní kariéře v zásadě míjely, přestože všude, kde jsem působil, nějaká specializace byla. Soudy mívají zpravidla specializaci na dopravní nehody, na věci se zahraničním prvkem, a také na soudnictví ve věcech mládeže. Když jsem soudil na krajském soudě na prvním stupni, tak tam tehdy sice žádná specializace nebyla, ale i tak si mě nepřímo našla v tom, že jsem svého času soudil hodně drogových trestních věcí, kuplířství a obchodování s lidmi, kdy shodou okolností, podle rozvrhu práce, mi bylo přiděleno víc těchto věcí, než kolegům. To byla ale náhoda. Do budoucna, protože u Nejvyššího soudu jsou i specializované senáty, by mi to nevadilo se po určitou dobu věnovat určitým specializacím.

Třeba jakým?

Já hlavně vím, co bych nechtěl soudit (úsměv). Nahlas bych to ale raději nevyslovoval. (úsměv) Samozřejmě k některým formám trestné činnosti máte už vzhledem k předchozí praxi blíž, než k jiným. Když jsem začínal na prvním stupni u krajského soudu, tak jsem se obával hlavně násilné trestné činnosti. Vraždy, loupeže, znásilnění. Měl jsem nakonec i to štěstí, že jsem doposud třeba případy vražd často nerozhodoval. Ale ono to má z pohledu soudce zase ten rozměr, že mnohdy jsou vraždy a obdobná násilná trestná činnost z hlediska jejich projednání a rozhodnutí „jednodušší“, než když je vám přidělena věc týkající se závažné hospodářské kriminality, ne zřídka spáchané skupinou několika osob, kde spis má často mnoho desítek tisíc stran. Takže postupem času zjistíte, že to, co jste ještě před časem přijímal s nevolí, vám nakonec zase tak vadit nebude.

U Nejvyššího soudu jste krátce, ale už u odvolacího soudu jste hodnotil práci kolegů soudců. Jaké jsou obecně kvality soudců v České republice. Jsou tam velké rozdíly?

Soudím už skoro dvacet let a zaznamenal jsem podstatný rozdíl v jedné věci. Dokud fungoval systém justičních čekatelů, dokud

JUDr. Aleš Kolář společně s prof. JUDr. Pavlem Šámalem, Ph.D. Fotografie vznikla při rozlučce prof. Pavla Šámala odcházejícího k Ústavnímu soudu.

stát systematicky vzdělával své budoucí soudce, tak úroveň, alespoň začínajících soudců, byla daleko jiná, lepší. Sám jsem prošel skutečně pečlivou čekatelskou přípravou. To znamená, že se mi od kolegů starších a zkušenějších soudců, a od vedení soudu, dostávala možnost opravdu kvalitního vzdělání, profesního, ale i třeba jazykového. Čekatelská praxe na soudě mi pak dala i to, že jako čekatelé jsme se i navzájem mezi sebou neustále konfrontovali se svými názory, zdravě jsme soupeřili. To vzdělávání tak přicházelo i touto přirozenou nenucenou cestou. Když je vás v kanceláři pět, po celou pracovní dobu o své práci diskutujete, pak se naučíte formulovat a prosadit své názory a hlavně je odůvodnit. V rámci čekatelské praxe jsem si navíc prošel všechna právní odvětví, nejen trestní, ale i civilní, obchodní nebo správní, absolvoval jsem stáž u notáře, na státním zastupitelství, v advokátní kanceláři, seznámili jsme se s vězeňstvím i prací policie. Já a moji kolegové z doby mého nástupu na soud okolo roku 1997 jsme justicí prošli komplet. A de facto ze všeho nás pak čekala justiční zkouška, u které nám hrozily otázky z mnoha odvětví, což vyžadovalo důkladnou přípravu. Není to samozřejmě vždy jen systémová záležitost, záleží na každém člověku, jak je ochoten a schopen se sám dovzdělat, ale jsem přesvědčen, že původní systém v základu dával více příležitostí ke komplexní přípravě na povolání soudce a já sám z ní v mnoha ohledech čerpám dodnes.

Do jaké míry dokážete ve volném čase úplně „vypnout“ a nemyslet na práci?

To se mi celkem daří, a to přesto, že jsem typ člověka, který v životě asi všechno řeší víc, než by měl. Má rodina dokonce říká, že nejsem jen citlivý, ale i přecitlivělý, protože některé věci neumím prostě vypustit. I z toho důvodu jsem si povolání soudce zvolil s jistou obavou, jestli se dokážu od svých případů oprostit. K mému překvapení, a zjistil jsem to brzy, to šlo. Beru obsah spisů jako práci, a i když je v nich mnohdy leccos nepříjemného, tak to až na výjimky nenosím v hlavě a po odchodu z kanceláře, nebo když doma zavřu počítač, prostě vypnu. Jsem rád, že tohle celkem zvládám. Osobní život, zejména o víkendu a dovolené, vás má připravit po fyzické i psychické stránce na další práci, ne abych si všechno kontinuálně z pátku přenášel v hlavě do pondělí.

Relaxujete pravděpodobně hlavně při sportu. Víme o Vás, že rád sportujete, svědčí o tom i v úvodu zmiňované pořádání fotbalových turnajů. Určitě jste si na nich také zahrál.

Fotbal se už snažím hrát méně, i když tady v Brně zase po určité odmlce, kdy jsem fotbal vynechával, si s kolegy zahrát zajdu… Ne, že by mě nebavil. Nemám sice naštěstí žádné zásadní zdravotní problémy, ale nechci si je právě fotbalem přivodit. Někdy mi to chybí, je to kolektivní sport, to je příjemné. Spíše se ale nyní věnuji sportům individuálním.

Od mládí jezdím na horském kole, před lety jsem začal hrát tenis, svého času jsem často hrál volejbal a beach volejbal, k čemuž bohužel v Brně už není tolik příležitostí, alespoň zatím.

V zásadě se ale nebráním žádnému sportu, kolo je ale teď na prvním místě… zejména, pokud bydlím, kde bydlím, v jižních Čechách. S kamarádem, partnerkou nebo se synem rád vyjíždím na projížďky okolo Budějovic. Nejraději na vrchol Kleťe, což je taková Mekka budějovických cyklistů. Je to výživná záležitost, protože na Kleť můžete stoupat i mimo upravené cesty, po celé řadě různých lesních cest, což si rád takto ztěžuji. Když jste pak nahoře, můžete ze sebe mít vždy dobrý pocit.

V jedné z předchozích odpovědí jste zmínil dvouměsíční putování po USA. Takže dalším koníčkem je cestování?

To byla výjimka, cestuju teď hlavně po Evropě, mimo Evropu jsem se už moc nedostal. Můj americký výlet v roce 1997, alespoň tak to upřímně cítím, jen těžko něco překoná. Vydali jsme se tehdy s bývalými spolužáky z gymnázia, bez řádného zajištění, na trochu dobrodružnou cestu…. Asi by mi teď vstávaly vlasy hrůzou na hlavě, kdyby mi moje děti řekly, že se chystají také tímto způsobem cestovat. Až nyní, s odstupem času, vidím tu bezstarostnost mladí, která nic neřeší… Byli jsme studenti po vysoké škole, ne příliš jazykově vybavení, neměli jsme příliš peněz… jeli jsme doslova na „blind“. Bylo to ale osvobozující, krásné… . Zejména, když si vzpomenu na naše putování po národních parcích. Ty bych chtěl ještě někdy vidět, ale myslím, že i když tam teď odletím znovu, už ten zážitek nebude takový, jaký jsem jej tehdy ve svém věku cítil a jaký se dal ještě tehdy v atmosféře devadesátých let, a to jak z pohledu tehdejších poměrů v Americe, tak i toho našeho porevolučního nadšení, zažít.

Z Vašich předchozích slov vyplývá, že to máte opravdu rád doma, v Českých Budějovicích. Teď jste ale přijal práci v Brně. Pokud se to nezmění, až do doby, kdy dovršíte 70 let.

Já jsem velký patriot. Nejen českobudějovický, ale i jihočeský. Tuhle nálepku jsme měli se spolužáky z Budějovic na právech už v Praze na univerzitě. Nezbavím se toho, můj vztah k tomu kraji je silný. Na druhou stranu je i pro mě velkým překvapením moje vnímání současné situace z pohledu přesunu do Brna. Nebudu říkat, že jsem se této životní změny nebál. Vzhledem k mému věku jsem nepočítal s tím, že se tak brzy můžu stát soudcem Nejvyššího soudu. Ne, že bych ty ambice někde „vzadu“ neměl, nenapadlo by mě ale, že to bude tak brzy. Obava profesní, z toho, jak uspěju, byla spojená i s obavou změn, které to vyvolá v rodinném životě a v mém nejužším osobním životě. Zatím to probíhá samozřejmě a plynule, a to je příjemné. Nevím, jestli by to bylo stejné v Praze jako v Brně, či v jiném městě, to neumím posoudit, ale spíš, než tu změnu místní, to beru jako zajímavou a zatím i příjemnou životní změnu. Každopádně, je to nový impuls a velká výzva. Chci věřit, že mi toto, svým způsobem nadšení, alespoň nějakou dobu vydrží.

Koneckonců jste si to už během roční stáže mohl vyzkoušet.

Je pravda, že o možnosti stáže jsem věděl už dříve. Už od roku 2014 anebo ještě rok, dva, předtím, jsem do Brna pravidelně jezdil na zasedání trestního kolegia. Už tehdy jsem poznal řadu svých současných kolegů. Jiné jsem potkával ještě o mnoho let dříve, protože mě vzdělávali jako čekatele nebo školili jako soudce. Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., JUDr. František Púry, Ph.D., JUDr. Petr Hrachovec, JUDr. Karel Hasch, JUDr. Antonín Draštík a další soudci, to jsou dnes všechno kolegové, či někteří spíše již bývalí kolegové, s nimiž jsem se setkával už v minulosti. A najednou jsem přišel mezi ně. Jsem rád, že jsem některé z nich tady na Nejvyšším soudě mohl ještě zastihnout. Nejvyšší soud prochází v současné době generační obměnou a řada dalších kolegů bude muset postupně s dovršením 70 let věku také odejít. Užívám si, že tu s nimi můžu ještě pracovat. I tato skutečnost hrála svoji roli v mém rozhodování na konci stáže, jestli v Brně zůstat natrvalo anebo ne.

Evidenční senát, gremiální porady, také sportovní turnaje soudců. Hodláte se podobně aktivně angažovat u Nejvyššího soudu jako na svém předchozím působišti? Nejvyšší soud je například připomínkovým místem pro legislativní procesy při tvorbě nových zákonů. To by Vás nelákalo?

Myslím, že k tomu v budoucnu může dojít. Ale tahle věc má z mého pohledu svůj čas a svůj přirozený vývoj. Jsem v nové situaci, a i když se to nezdá, a i když to může i mně připadat, že jsem do systému Nejvyššího soudu už nějak zapadl, chci být ještě v tomto ohledu opatrný. Potřebuju se zorientovat, usadit a mít prostor v klidu nad řadou věcí a problémů přemýšlet.

Jak si u Nejvyššího soudu užíváte jeho atmosféru? Vaši předchůdci v rozhovorech často opakovali, že je příjemně překvapila zdejší pohodová nálada a kolegialita.

Užívám si to. V minulosti mi sice mnozí kolegové často říkali, že se moc na veřejnosti neusmívám, a ani teď v Brně netuším, zda je na mě na první pohled ta pohoda vidět. Každopádně mám tady v Brně najednou v sobě moc příjemný „vnitřní klid“, který je opravdu, jak pro život, tak i pro práci, moc důležitý.

Děkuji za rozhovor.
Ptal se Petr Tomíček

PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNOU BUDOVU NEJVYŠŠÍHO SOUDU ČEKÁ VÝMĚNA ANEBO REPASE BEZMÁLA 400 HISTORICKÝCH OKEN

Kdo předpokládal, že otevřením nového křídla budovy Nejvyššího soudu, ke kterému došlo v říjnu loňského roku, nadobro ustal u dovolacího soudu veškerý stavební ruch, zmýlil se. Už v těchto dnech, a to i přes zpoždění způsobené koronavirovou krizí, rozjíždí soud další velký projekt. Za bezmála 24 milionů korun bude v historické budově z 30. let minulého století, pod dohledem památkářů, vyměněno anebo repasováno přibližně 400 historických oken, balkónových dveří a tzv. fasádních výplní, což jsou různé prosklené výklenky, apod. Budova byla totiž zařazena do Plánu rekonstrukce objektů v působnosti článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012, o energetické účinnosti. Cílem jsou nemalé energetické úspory.

Výše zmíněný složitě pojmenovaný evropský projekt zavazuje vlády jednotlivých členských zemí EU k tomu, aby se ve veřejných budovách, užívaných a vlastněných ústředními institucemi, provedla taková stavebně-technická opatření, která povedou ke snížení spotřeby energií.

Z veřejně dostupných zdrojů, například webových stránek Nejvyššího soudu, jsou jistě v širším povědomí veřejnosti základní fakta o sídle Nejvyššího soudu v Burešově ulici v Brně. Budova byla vystavěna podle návrhu významného architekta Emila Králíka ve funkcionalistickém stylu v 30. letech minulého století jako moravské ústředí tehdejšího Všeobecného pensijního ústavu. Postupně se v ní vystřídalo více institucí, za socialismu byla například sídlem sekretariátu Krajského výboru KSČ, po roce 1989 v ní na krátký čas sídlil Rektorát a Ústav výpočetní techniky Masarykovy univerzity, část budovy využívaly i Vysoké učení technické a Janáčkova akademie múzických umění. Nejvyšší soud se zde slavnostně nastěhoval 10. září 1993. Budova je od roku 1958 chráněnou nemovitou kulturní památkou.

Je zřejmé, že téměř stoletá budova dnes už nemůže být v ideálním stavu. Díky památkové ochraně si do dnešních dnů udržela většinu původního originálního vybavení, včetně stovek dřevěných oken. S nadsázkou občas soudci a zaměstnanci uvádějí, jak v zimě jimi profukuje, proto sedí za stoly v bundách anebo je třeba si přitápět teplomety; v létě je – zvláště na slunné jižní straně – v kancelářích naopak nesnesitelné vedro. A tak se v létě za některými okny objevují teplomilné exotické rostliny, daří se tu kaktusům aneb chilli papričkám, v zimě lze prostor mezi skleněnými výplněmi použít jako chladničku. Zanechme však ironie, je jasné, že takto stará okna a dveře je třeba uvést znovu do odpovídajícího funkčního stavu.

Projektanti napočítali na vnějším plášti budovy celkem 42 druhů oken, dveří nebo jiných fasádních výplní. Často se jedná o okna kastlová nebo originálně vyrobená na zakázku v atypických rozměrech. O to budou jejich obnova, repase a výměna ještě složitější. První jednání s památkovým ústavem se uskutečnilo už v září roku 2017. Byla zadána a zpracována studie stavebně-energetických úspor, následně vznikl pasport stavby, tzn. její zjednodušená dokumentace. Vše památkáři znovu podrobně připomínkovali, až následně na to mohl být vypracován definitivní projekt a začal se vybírat dodavatel schopný vyrobit v přiměřeném čase a pokud možno co nejlevněji autentické repliky historických oken z bukového anebo smrkového dřeva, repasovat originální dřevěné balkónové dveře, ale také různé kovové prosklené stěny a fasádní výplně v železných rámech.

První dodávka ještě nenatřených replik historických oken dorazila 29. června.

Jak se říká: „Hledej rozdíl.“ Vlevo v popředí je první nově namontovaná, zkušebně vyrobená, replika historického okna. Právě na tomto okně se po jeho osazení posuzovalo, zda dodavatel bude muset před samotným zahájením kompletní výměny ještě něco upravovat, například odstín nátěru, anebo už ne. Napravo původní, téměř 100 let starý, vzor.

V první polovině června, tedy před několika málo týdny, se pro potřeby památkového ústavu zkušebně vyměnilo první z oken v přízemí budovy. Tato zkušební výměna prošla dalším připomínkovým řízením, aby vše zůstalo opravdu autentické a nová okna negativně nepoznamenala celkový ráz funkcionalistické stavby. Přelom června a července byl pak skutečným zahájením několikaměsíční realizace celého projektu.

Práce začaly a budou pokračovat za plného provozu v budově nejprve v jejích horních patrech, výměna každého okna je vypočítána řádově na hodiny, avšak dodržením technologických přestávek, např. nutných pro zatvrdnutí montážní pěny, se fakticky protáhne vždy až na čtyři dny. Je pochopitelné, že se takto bude pracovat na výměně hned několika oken současně. Projekt je financován ze státního rozpočtu.

Petr Tomíček, Roman Krupica

STAVBA ROKU JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2019:

STŘÍBRNÉ OCENĚNÍ NOVÉHO KŘÍDLA BUDOVY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Přístavba budovy Nejvyššího soudu, slavnostně otevřená 1. října 2019 v Bayerově ulici v Brně, získala 2. místo v soutěži Stavba roku Jihomoravského kraje v kategorii Stavby občanské vybavenosti. Připomeňme si, že investorem stavby, která stála 135 milionů korun, bylo Ministerstvo spravedlnosti, zhotovitelem a. s. Zlínstav, projektantem Arch.Design, s.r.o. Brno. Nová administrativní budova má sedm nadzemních pater a tři patra pod zemí. Uvnitř aktuálně pracuje přes 140 zaměstnanců soudu, především asistentů soudců. Kanceláře 71 soudců zůstávají v původní historické budově.

Výsledky soutěže o Stavbu roku Jihomoravského kraje 2019 jsou k dispozici na webové stránce:

http://stavbajmk.cz/prehled-staveb-2019/

V nejnižším podzemním patře nové přístavby se nachází kromě technologií také spisovna (archiv) Nejvyššího soudu, nad ní je ve dvou patrech podzemních garáží 20 parkovacích stání. Až 26 let po svém vzniku získal Nejvyšší soud v Brně v přízemí nového křídla budovy konečně důstojné prostory pro svoji rozsáhlou knihovnu, v prvním nadzemním patře pak byla vybudována nová jednací místnost, která může zároveň sloužit jako menší multifunkční sál. Přilehlá terasa byla projektována jako oddychová zóna. V Nejvyšším patře se pak nachází 7 nových ubytoven pro soudce, kteří přijíždějí do Brna pracovat z celé republiky. Je zde také přímo ubytovna pro předsedu Nejvyššího soudu. Rozšířila se tím stávající nabídka ubytování soudců na ubytovně v mansardovém patře původní budovy a také v pronajatých bytech ve městě Brně.

Základní technické údaje k budově:

- **Počet pater:** 10 (3 podzemní)
- **Zastavěná plocha:** 433 m^2
- **Počet kanceláří:** 57
- **Další místnosti:** Knihovna, archiv, jednací síň, ubytovny
- **Garážová stání v podzemí:** 20
- **Cena veškerých přípravných i stavebních prací, vč. vybavení:** 135 milionů korun (Ministerstvo spravedlnosti 129 milionů, Nejvyšší soud – především na propojení chodeb do staré budovy vynaložil přibližně 6 milionů)

Vážený člen poroty soutěže Stavba roku Jihomoravského kraje prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc., Hon. FAIA, při osobní prohlídce nové jednací místnosti.

Porotce soutěže Stavba roku Jihomoravského kraje prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc., Hon. FAIA, si přístavbu budovy Nejvyššího soudu prohlížel a dokumentoval také na její střeše, kde mj. obdivoval překrásný výhled na město; venkovní žaluzie kryjí okna ubytovny předsedy Nejvyššího soudu.

Zadní trakt budovy mohou spatřit jen návštěvníci soudu, nejlépe ze dvora, přes který se také vjíždí do podzemních garáží.

Knihovna Nejvyššího soudu si důstojné zázemí zasloužila. Více než čtvrtstoletí sídlila v provizoriu.

Nová jednací síň může sloužit také k jiným odborným anebo společenským akcím, Nejvyšší soud v ní začal pořádat například své tiskové konference.

Zpracoval Petr Tomíček

JSOU PRVNÍMI, S KÝM SE PŘI NÁVŠTĚVĚ NEJVYŠŠÍHO SOUDU SETKÁTE

Justiční stráž. Bezpečnostní kontroly, kterými musí návštěvníci projít hned u vstupu do každé soudní budovy v České republice, bývají přirovnávány k tomu, co absolvujeme na letištích. Speciální bezpečnostní rám, pohyblivý pás, kam je třeba položit zavazadlo, aby projelo tunelem s rentgenovým zařízením. Zbraně anebo předměty, které by mohly být použity jako zbraň, do soudní budovy nepatří. Pojďme si říci něco více právě o ostraze Nejvyššího soudu.

Ukázka části vybavení příslušníka justiční stráže Nejvyššího soudu.

Příslušníci justiční stráže Nejvyššího soudu podléhají velení Vězeňské služby ČR. Jsou proto, pro někoho možná překvapivě, přiděleni pod spádovou věznici, v našem případě Vazební věznici a ústav pro výkon zabezpečovací detence v Brně – Bohunicích. V uplynulých letech byla ostraha budovy Nejvyššího soudu svěřena celkem osmnácti lidem, avšak aktuálně, prozatím na zkoušku, se tento počet snižuje na patnáct, protože s nedávným otevřením nové přístavby soudu pominula povinnost justiční stráže starat se také o zabezpečení detašovaných pracovišť mimo hlavní soudní budovu. Příslušníci justiční stráže se ve službě střídají, a to i o víkendech a v noci. Soudní budovy vyšších soudů, počínaje soudy krajskými, jsou totiž střeženy nonstop.

Velitelem justiční stráže Nejvyššího soudu je ppor. Radovan Kotoulek. K Nejvyššímu soudu byl převelen před rokem, kdy vystřídal předchozího dlouholetého velitele ppor. Stanislava Baťku, který se rozhodl po téměř 25 letech služby odejít do civilu. Radovan Kotoulek ale také není žádným nováčkem, na svém předchozím působišti byl 10 let velitelem justiční stráže u Krajského soudu v Brně.

Zbraně a další nebezpečné předměty, které justiční stráž odejme návštěvníkovi, mohou být uschovány v trezoru. Napravo je na snímku speciální „vybíjecí“ zařízení, zbraň se samozřejmě nemůže ukládat do trezoru nabitá.

I když velitel justiční stráže hierarchicky nepodléhá předsedovi soudu, přesto musí justiční stráž postupovat vždy podle pravidel, která předseda Nejvyššího soudu jako osoba, jenž stojí v čele této instituce, nastavil. Předseda Nejvyššího soudu tak například určuje, koho může justiční stráž vpustit do budovy bez kontroly. Bývají to většinou ministerské a jiné vládní návštěvy, hosté, kteří zavítali do Brna na pozvání předsedy či místopředsedy Nejvyššího soudu ze zahraničí, soudci jiných českých soudů nebo státní zástupci, kteří se prokáží speciálními služebními průkazy apod.

K prvnímu setkání s příslušníkem justiční stráže Nejvyššího soudu nemusí dojít až u vstupu do budovy, ale častokrát se odehraje už na parkovišti s vyhrazenými parkovacími místy před budovou anebo v přilehlých ulicích. Starají se totiž také o to, aby parkovací místa vyhrazená pro nejvyšší soudní instanci nikdo nezneužíval. Zvláště po zavedení modrých parkovacích zón ve městě Brně je to každodenní problém.

Jedna z obrazovek, kam se na služebnu justiční stráže promítají aktuální záběry z bezpečnostních kamer. Těch je pochopitelně mnohem více, než ukazuje tato jediná vybraná obrazovka.

ROZHOVOR
RADOVAN KOTOULEK

Naše práce nám umožňuje denně potkávat zajímavé lidi
ppor. Radovan Kotoulek

KRÁTKÉ SEZNÁMENÍ

Absolvent střední odborné školy, učebního oboru truhlář, se zaměřením na výrobu nábytku

1996:
Pracoval krátce jako tesař u soukromé stavební společnosti

Základní vojenskou službu absolvoval v 90. letech u Čestné stráže Armády ČR

K Vězeňské službě ČR, justiční stráži, nastoupil v březnu 1997 původně jako strážný Krajského obchodního soudu v Brně

2009 – 2019:
Velitel místní jednotky justiční stráže Krajského soudu v Brně

2019 až doposud:
Velitel místní jednotky justiční stráže Nejvyššího soudu

Z Vašeho životopisu je zřejmé, že Vás truhlařina a tesařina, tedy obory, kterým jste se vyučil, po maturitě příliš nebavily?

Ne, není to tak, baví mě pořád. Práce se dřevem je krásná. Rád si doma něco vyrobím, opravuju teď starší baráček, který jsem koupil na sever od Brna. Jenže po službě u ozbrojených složek, kterou jsem si nakonec zvolil jako své povolání, jsem asi toužil ještě víc. Hlavně základní vojenská služba, kterou jsem vykonával u Čestné stráže Armády ČR, mě definitivně přesvědčila. Měl jsem totiž při ní možnost vítat královnu Alžbětu II. anebo další vzácné návštěvy, především politiky, při slavnostním nástupu na letišti v Praze. Zdravili jsme tak pravidelně hlavně prezidenta republiky, když odlétal do zahraničí, anebo když se vracel. Moc se mi to líbilo. Hlavně díky té slavnostní atmosféře.

Pokud ještě zůstaneme u toho, co jste vystudoval, znamená to, že máte doma třeba nábytek, který jste si sám vyrobil?

Jak jsem říkal, koupil jsem starý dům. Těším se, že tam udělám někdy v budoucnu hodně té stolařiny. Zatím je to hlavně zedničina.

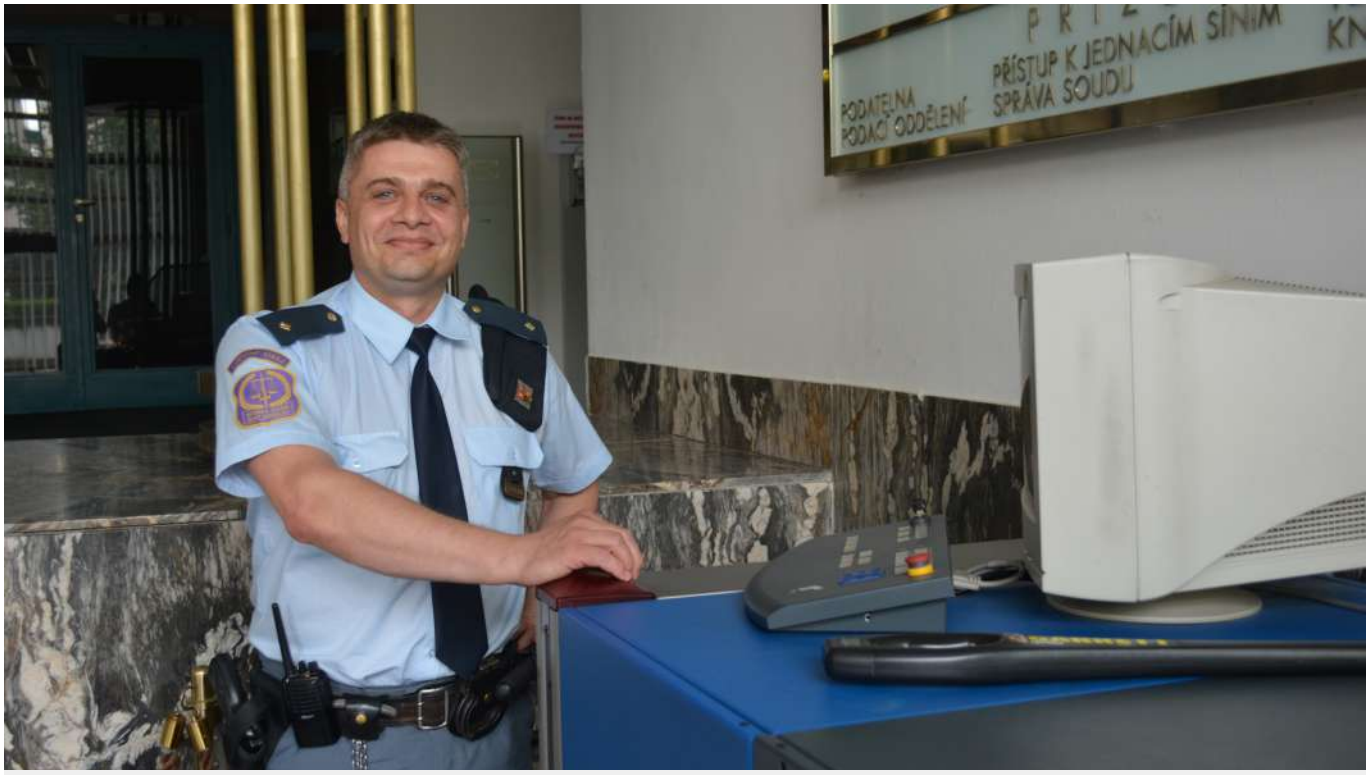

Velitel justiční stráže Radovan Kotoulek u rentgenového zařízení pro kontrolu zásilek a zavazadel.

Dům opravujete na Tišnovsku, jste ale rodákem z Opavy. Kdy jste se stěhoval na jižní Moravu?

On vlastně už můj děda i otec pracovali u vězeňské služby. Otec jako řidič vězeňské služby. A během své kariéry byl několikrát odvelen a přeložen. Chvíli pracoval i v Opavě. Nakonec zůstal v Brně. Děda byl náčelník věznice v Kuřimi, ale to bylo ještě v období před revolucí, to byl ještě sbor nápravné výchovy. A chvíli byl i v Praze na generálním ředitelství, ale to si moc nepamatuji, jen vím, že byl dokonce až plukovníkem.

Justiční stráž je ale součástí Vězeňské služby ČR, neznamená to, že budete třeba namísto k soudu i Vy odvelen někam jinam? Například do věznice, kde byste pracoval jako Váš otec?

Služba ve věznici a na soudech je hodně rozdílná. Ve zkratce, vězeňská stráž střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby nebo trestu a justiční stráž zajišťuje pořádek a bezpečnost v justičních objektech. Mě vyhovuje práce s veřejností, proto jsem šel k justiční stráži. Pokud jsme odveleni na mimořádnou výpomoc do věznice, pak většinou jako služba u vjezdu nebo vstupu do věznice, a to je docela podobné naší práci v justičním objektu. Tady u soudu se setkáváme spíše s veřejností, s odsouzenými nebo obviněnými přicházíme do styku pouze tehdy, když je vězeňská eskorta přiveze z věznice na veřejné soudní zasedání. To je zavedeme do eskortních místností v budově Nejvyššího soudu, což je takové malé improvizované vězení, velmi zjednodušeně řečeno, a my jsme této eskortní službě po celou dobu k dispozici. V poslední době také pomáháme zajišťovat výpomoc vězeňské stráži při eskortní službě v budově soudu.

Jako laik jsem si říkal, že služba u soudu je asi „za odměnu“, klidnější než ve věznici.

Ne každý to tak bere. Někomu opravdu režim ve věznici vyhovuje více.

Jak lidé, kteří přicházejí na soud, reagují na výzvu k vstupní prohlídce? Jsou ochotni spolupracovat, i když třeba spěchají?

Někteří jsou překvapeni, hlavně na nižších soudech se mnozí setkávají s justiční stráží úplně poprvé. Vůbec nevědí, že je potřeba u vchodu projít kontrolou, podobně jako na letišti před vstupem do letadla. Většinou ale dobře spolupracují. Znají to právě z letišť, probíhá to téměř stejně a příslušníci justiční stráže je vždy seznámí s průběhem vstupní prohlídky.

Stává se, že chce do budovy vstoupit někdo i se zbraní?

Je to výjimečné. Pokud se jedná o střelnou zbraň, je možné bezpečné uložení u vstupu do budovy Nejvyššího soudu. Uložení je možné na vyhrazeném místě, vybaveném vybíjecím zařízením a trezorem k uložení zbraně. Tato možnost však není běžná u všech soudů. Daleko častější bývají různé kapesní nože, pepřové spreje nebo další nebezpečné předměty. Tyto předměty jsou u vstupu

odebrány a uschovány po celou dobu pobytu osoby v budově soudu. To samozřejmě neplatí pro příslušníky ozbrojených sborů ve službě, např. Policie ČR vstupuje do budovy se služební zbraní.

Snažíte se vzbudit dojem, že v práci nezažíváte jako příslušníci justiční stráže nic dramatického. Služba u Krajského soudu v Brně byla složitější?

Ano, je tam podstatný rozdíl. Krajský soud je veřejnou budovou, kam proudí veřejnost vlastně nepřetržitě, denně je tam množství veřejných soudních jednání a tím pádem i větší riziko vzniku konfliktní situace s veřejností. U Nejvyššího soudu je veřejných jednání, méně a nejsou tak navštěvována veřejností, pokud se tedy nejedná o mediálně sledovaný proces. Takže pokud to srovnám se službou u Krajského soudu, je zde klidnější služba.

Jak byste popsal běžný denní režim u Nejvyššího soudu?

Máme na starosti hlavně zajišťovaní pořádku a bezpečnosti v budově soudu, chráníme zaměstnance před fyzickými útoky a nevpustíme do objektu osobu se střelnou zbraní nebo jiným nebezpečným předmětem. Není vpuštěna i osoba zjevně podnapilá nebo zjevně pod vlivem návykové látky. Rentgenovým zařízením u vchodu kontrolujeme i došlou poštu určenou na podatelnu soudu.

Kontrolujete i spisy, které pošta doručuje?

Ano, i spisy jsou kontrolovány rentgenovým zařízením u vstupu do budovy Nejvyššího soudu.

Nehlídáme ale jen samotnou budovu, máme na starosti i její bezprostřední okolí. V takzvané koronavirové době navíc měříme návštěvníkům soudu u vstupu do budovy tělesnou teplotu bezkontaktním teploměrem. Nově jsme začali po dohodě s vedením soudu vykonávat i dozor nad osobami, které sem přicházejí za účelem nahlížení do spisu. Teprve nedávno pro osoby nahlášené k nahlížení do spisu Nejvyšší soud vyčlenil samostatnou specializovanou místnost.

Mezi podřízenými máte i tři ženy. Dostávají stejné úkoly jako muži?

Při přijímacím řízením do služebního poměru prochází stejným procesem jako muži.

Jaké jsou předpoklady pro to, aby se někdo mohl stát příslušníkem justiční stráže? Je například podmínkou maturita?

Příslušníkem justiční stráže se může stát bezúhonný občan České republiky starší 18 let, který splňuje stanovený stupeň vzdělání.

Radovan Kotoulek na recepci u vchodu do budovy Nejvyššího soudu.

Rentgenová prohlídka zavazadel návštěvníků Nejvyššího soudu připomíná situace, které známe z letiště.

V zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů se uvádí vzdělání v rozmezí střední až vysokoškolské v magisterském programu, takže záleží na aktuálních volných místech a potřebách vězeňské služby.

Co zdravotní stav, tělesná kondice?

Zdravotní stav musí být samozřejmě také v pořádku, jedná se o práci příslušníka ozbrojených složek státu, tudíž službu se zbraní. S tím souvisí i osobnostní způsobilost, kterou posuzuje psycholog bezpečnostního sboru. Zdravotní způsobilost se posuzuje na základě lékařské prohlídky. Fyzická kondice se zjišťuje testem na tělesnou zdatnost, jedná se zejména o běh, celomotorický test, kliky, leh-sedy. Za vše je nutné nasbírat potřebný počet bodů. Fyzická kondice se u příslušníků prověřuje každý rok.

Když někdo po fyzické stránce neprojde, musí odejít?

Pokud neprojde po fyzické stránce zájemce o přijetí do služebního poměru, tak není přijat. Pokud se jedná o příslušníka vězeňské služby, musí absolvovat do tří měsíců opravné fyzické testy před komisí. Pokud neuspěje opakovaně, je to důvod k ukončení služebního poměru. To stejné platí u zdravotního stavu. Zdravotní stav se prověřuje jednou za dva roky. Justiční stráž nevykonává službu jen v justičním objektu, ale poskytuje také doprovod zaměstnance soudu, zejména při výkonu soudního rozhodnutí o odnětí nezletilého dítěte, nebo při úkonech soudního vykonavatele – exekutora. Tyto úkony musí příslušník bezchybně zvládat a to po stránce psychické i fyzické. Při těchto úkonech dochází často k vyhroceným situacím.

Znamená to, že můžete být ze soudu odveleni nejen do věznice, ale právě také proto, abyste asistovali u takto nepříjemných úkolů?

Tuto činnost vykonává justiční stráž běžně. Nejčastěji však u městských a okresních soudů.

Vraťme se ještě k požadované kvalifikaci. Speciální kurz pro styk a práci s veřejností, který jste absolvoval, jistě potřebujete. Ale ve Vašem životopisu uvádíte také potápěčský anebo kurz bezpečného lezení a jištění na stěně?

To je pro mě jen relaxace. Koníčky. Potřebuji se ve volném čase nějak odreagovat a vyčistit hlavu. Ale rád si vyjedu i na kole nebo in-line bruslích. V zimě pak přichází na řadu lyže anebo jen příjemný relax v sauně.

Zastavme se ještě u služební zbraně. I tady je určený limit, řekněme, kolik zásahů do terče je potřeba, aby Váš příslušník prošel zkouškou?

Příslušník justiční stráže nemusí vlastnit zbrojní průkaz, služební poměr k vězeňské službě ho opravňuje k držení a používání služební zbraně. Služební zbraň je mu přidělena, je proškolen a každoročně prověřován na ostrých střelbách. To vše organizuje a zajišťuje oddělení pro služební přípravu ve spadové Vazební věznici v Brně – Bohunicích. Pokud jde o počet zásahů v terči, záleží na druhu cvičení a vzdálenosti, ale řekněme, minimálně „deset z patnácti“.

Už jste před chvílí zmínil jistá specifika, která Vám ve službě přinesla koronavirová krize. Nakolik se při ní ztížila Vaše služba?

Služba justiční stráže se přizpůsobila požadavkům soudu na vzniklou situaci. Ať již šlo o bezkontaktní měření teploty návštěvníkům soudu nebo o základní dezinfekci došlých zásilek na podatelnu. Vše bylo prováděno po projednání a doporučení Krizového štábu Nejvyššího soudu s ohledem na vzniklou situaci. Příznivý efekt vidím i v tom, že teď už poznáváme jménem téměř všechny soudce a zaměstnance. Po určitou dobu, pro potřeby trasování, jsme totiž zaznamenávali do knihy přesné časy, kdy se kdo pohybuje po budově. A tak jsme si mnohé tváře, z těch více než tří set lidí, které denně potkáváme, navzájem se zdravíme, konečně spojili i se jmény.

Pokud si to mohu na závěr dovolit, rád bych v souvislosti s mimořádnou koronavirovou situací poděkoval všem příslušníkům justiční stráže za pracovní nasazení a zodpovědný přístup k práci, a to nejen v době epidemie. A taktéž děkuji všem zaměstnancům soudu za spolupráci při činnostech souvisejících s prací justiční stráže v budově Nejvyššího soudu.

Ptal se Petr Tomíček

FOTOGALERIE: JMENOVÁNÍ PŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU JUDR. PETRA ANGYALOSSYHO, PH.D.

Prostřednictvím fotografií z archivu Kanceláře prezidenta republiky (foto Hana Brožková) se ještě jednou ohlédneme za jmenováním nového předsedy Nejvyššího soudu. Slavnostní akt na Pražském hradě se uskutečnil 20. května 2020, tedy na den přesně po 3 měsících od okamžiku, kdy byl předchůdce Petra Angyalossyho, prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., jmenován soudcem Ústavního soudu, čímž zanikla jeho funkce soudce Nejvyššího soudu a předsedy.

JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., se v roce 1964 v Přerově. Dětství prožil na slovensko-maďarském pomezí v Čalove (dnes Veĺký Meder). Po absolvování gymnázia v Dunajskej Strede vystudoval nejprve sociálně-právní nástavbu v Nitre. V roce 1988, po absolvování dvouleté základní vojenské služby, začal dálkově studovat na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kterou pak úspěšně ukončil v roce 1993, přičemž získal zároveň akademické tituly JUDr. a Ph.D. Právnickou fakultu tak absolvoval při zaměstnání, kdy současně pracoval v různých dělnických, technických i administrativních profesích.

Soudcem byl Petr Angyalossy jmenován v roce 1996, od tohoto roku působil jako předseda senátu u Okresního soudu v Olomouci, od roku 1999 byl předsedou senátu Krajského soudu v Ostravě, pobočka Olomouc. V roce 2004 se stal soudcem Vrchního soudu v Olomouci, později předsedou senátu, současně byl deset let tiskovým mluvčím Vrchního soudu v Olomouci. K 1. dubnu 2017 byl jmenován soudcem senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu, od léta 2018 je předsedou senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu. Už v prvním roce působení u Nejvyššího soudu byl jmenován soudcem ad hoc za Českou republiku do společného kontrolního orgánu Eurojustu. V současné době vede pracovní skupinu, která připravila Etický kodex soudce České republiky.

AEQUITAS

INTERNETOVÝ CTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

První společné pracovní jednání s ministryní spravedlnosti Marií Benešovou absolvoval předseda Nejvyššího soudu 23. června ve své pracovně v Brně. Paní ministryni při té příležitosti předal právě dokončený Etický kodex soudce, který vypracovala pod jeho vedením v uplynulých měsících třiadvacetičlenná skupina soudců z celé České republiky. Absence etického kodexu soudců byla mj. jednou z opakovaných výhrad, které vůči naší justici vznesla skupina států v boji proti korupci založená Radou Evropy (zkráceně GRECO). Konečné znění kodexu, vypracované zmíněnou početnou skupinou soudců, předseda Nejvyššího soudu bezprostředně po návštěvě paní ministryně rozeslal předsedům všech soudů po celé České republice s žádostí o jeho předání ke schválení soudcovským radám. Vyjádřit se k němu tak může každý z více než 3.000 soudců, kteří v naší zemi aktuálně rozhodují. Zástupci soudcovských rad budou v úvodu měsíce září pozváni do Brna, aby o etickém kodexu v sídle Nejvyššího soudu společně diskutovali. Předpokládá se, že samotní soudci Nejvyššího soudu budou o přijetí Etického kodexu soudce společně jednat v polovině září, na kdy je svoláno Plénum soudců Nejvyššího soudu.

ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU - 2/2020

Verze: elektronická, formát PDF

Redakce: Mgr. Petr Tomíček – vedoucí redaktor, Mgr. Aleš Pavel, Bc. Monika Němcová

Fotografie: Ing. Jiří Sláma, Mgr. Petr Tomíček, archiv Nejvyššího soudu, soukromý archiv JUDr. Aleše Koláře, fotoarchiv KPR – foto Hana Brožková

Redakční rada:
předseda redakční rady JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.,
JUDr. Roman Fiala, JUDr. Jan Eliáš, Ph.D., JUDr. František Púry, Ph.D.

Grafické zpracování: Dominik Martin

Registrace: AEQUITAS ISSN 2570-572

Adresa redakce: AEQUITAS, Nejvyšší soud, Burešova 20, 657 37 Brno
E-mail: podatelna@nsoud.cz

© 2020 Nejvyšší soud